

Sygn. akt II UK 414/19

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku Z. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.
o przeniesienie odpowiedzialności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 grudnia 2020 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji rozstrzygnął, że Z. K. jako były prezes zarządu „E.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. odpowiada całym majątkiem za zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wynikających z działalności spółki za okres od marca 2008 r. do stycznia 2009 r.

Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż Z. K. nie odpowiada za zaległości z tytułu nieopłaconych składek wynikających z działalności spółki. Zdaniem Sądu Okręgowego organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję po stwierdzeniu braku w majątku spółki niektórych typowych składników oraz po bezskutecznym zajęciu rachunku bankowego. Tymczasem po zajęciu

rachunku bankowego spółka dysponowała środkami wystarczającymi do zaspokojenia wierzycieli, prowadziła działalność i uzyskiwała przychody, a podstawą do stwierdzenia bezskuteczności egzekucji stanowić mogło dopiero pismo Komornika Sądowego z dnia 23 stycznia 2015 r., którym zawiadomił organ rentowy, że nie wyegzekwowano dochodzonych należności, a egzekucja będzie umorzona. Zdaniem Sądu Okręgowego decyzja organu rentowego została zatem wydana bez stwierdzenia bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce i naruszała normę wywiedzioną z przepisów art. 116 § 1 ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy systemowej. Sąd Okręgowy na marginesie stwierdził, że stan faktyczny sprawy dawał również podstawę do ustalenia, że w chwili rezygnacji z zarządu odwołujący nie zdawał sobie sprawy ze stanu niewypłacalności spółki (złożył rezygnację przed sporządzeniem sprawozdania finansowego za 2008 rok), a co za tym idzie nie można przypisać mu winy w zakresie niezgłoszenia wniosku o upadłość. Sąd Apelacyjny oddalił apelację dzieląc ustalenia stanu faktycznego Sądu Okręgowego i ocenę, że wnioskodawca nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Przyjął, że dochodzenie od członków zarządu odpowiedzialności jest niedopuszczalne bez przeprowadzenia egzekucji zakończonej brakiem lub niemożnością zaspokojenia wierzyciela. Bezskuteczność egzekucji zachodzi wówczas, gdy dotyczy całego ujawnionego majątku, a wierzyciel wyczerpał wszystkie sposoby egzekucji.

W wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej organu rentowego Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W wyroku z dnia 6 grudnia 2018 r. (II UK 389/17, LEX nr 2591111) Sąd Najwyższy przyjął, że wydanie decyzji na podstawie art. 116 ordynacji podatkowej w związku z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przed formalnym zakończeniem postępowania egzekucyjnego nie jest kwalifikowaną wadą decyzji, gdy organ wykazuje, że mimo braku postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego egzekucja była faktycznie bezskuteczna. Wówczas późniejsze zakończenie postępowania egzekucyjnego postanowieniem o umorzeniu może potwierdzać istnienie wcześniejszego stanu bezskutecznej egzekucji, czyli przed wydaniem decyzji o odpowiedzialności na podstawie art. 116 ordynacji podatkowej.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny będąc związany oceną Sądu Najwyższego, uznał jednocześnie, że nie zachodziły (nie zostały wykazane) żadne przesłanki egzoneracyjne uwalniające stosownie do art. 116 § 1 pkt 1 i 2 o.p. wnioskodawcę od odpowiedzialności za zobowiązania wymagalne w okresie pełnienia przezeń funkcji członka zarządu. W konsekwencji zmienił zaskarżony wyrok stosownie do art. 386 § 1 k.p.c., zaś odwołanie od decyzji organu rentowego oddalił stosownie do art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 116 ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a także na naruszeniu prawa procesowego: art. 398²⁰ k.p.c., art. 381 oraz 398¹³ § 2 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. ponieważ zachodzi potrzeba dokonania wykładni powołanych przepisów prawa a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że skarga kasacyjna jest w stanie faktycznym i prawnym sprawy, ze względu na naruszenia przepisów prawa procesowego i materialnego konieczna i uzasadniona, a jej celem jest ochrona interesu prawnego powoda. Tym samym skarżący wnosząc o jej przyjęcie do rozpoznania ma na celu ochronę swoich praw podmiotowych, które zostały naruszone w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, LEX nr 1982406).

Skarżący ma obowiązek nie tylko określić przepisy wymagające wykładni, ale także wskazać poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., III SK 63/13, LEX nr 1455742). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., I PK 270/13, LEX nr 1646097), a dokonanie wykładni ma być niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, LEX nr 1466239; z dnia 6 lutego 2014 r., I PK 246/13, LEX nr 1646083).

W rozpoznawanej sprawie skarżący nie sprecyzował na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem wskazanych przepisów, nie wskazał argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący odnosił się w istocie do rozstrzygnięcia dokonanego przez Sąd Apelacyjny, z którym podjął polemikę.

Brak natomiast przywołanych argumentów jurystycznych świadczących o potrzebie wykładni przepisów prawa.

Chybiony jest również zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365). Łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z potrzebą wykładni przepisów prawnych, budzi poważne zastrzeżenia. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990). Co jest sporne nie może być oczywiste (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, LEX nr 2159122; z dnia 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13, LEX nr 1771724).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.